

11 06
60 477

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-71/1136/2419
Konu : Yazılı soru önergesi

65/05/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 06/02/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.
00.00-46297 sayılı yazı,
b) 22/02/2012 tarihli ve 602/1261 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Sivas Milletvekili Malik Ecder Özdemir tarafından Bakanlığınıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3308 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/3308
Gk 122

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-71/1904/3905
Konu : Yazılı soru önergesi

02/05/2012

Sayın Malik Ecder ÖZDEMİR
Sivas Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3308 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- Yurtdışında bulunduğu ülke tespit edilemeyen aranan şahısların Ülkemize iadesi amacıyla, uluslararası düzeyde aranmalarını teminen, Interpol Genel Sekreterliğince kırmızı bülten çıkarılması, kırmızı bülten çıkıncaya kadar herhangi bir gecikmeye mahal vermemek amacıyla difüzyon mesajı yayımlanması için İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Ülkemizde yürütülmekte olan bir soruşturma ve kovuşturma kapsamında ya da bir mahkûmiyet hükmünün infazı amacıyla aranmakta olup da yabancı bir ülkede bulunduğu tespit edilen ve geri verilmesi istenilen kişiler hakkında, ilgili Cumhuriyet savcılığı veya mahkeme tarafından şahsın bulunduğu devlet makamlarına hitaben “iade talepname” düzenlenmektedir.

İade talepnameine, “Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi”ne taraf olan ülkeler için, bu Sözleşmenin 12. maddesinin ikinci fıkrasında sayılan belgeler, Ülkemizle iki taraflı sözleşme bulunan yabancı ülkeler için sözleşmede sayılan belgeler eklenmektedir.

İade evrakı, adli makamlar tarafından hazırlanmakta olup, iade konusunda ikili ve çok taraflı sözleşmelere göre, Bakanlığımıza “Merkezi Makam” olarak verilen yetkiye istinaden, iade evrakı, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüz tarafından incelendikten sonra, eksiklik bulunmaması halinde, tercüme ettirildikten sonra Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla ilgili devlet makamlarına iletilmektedir.

Sözleşmeler çerçevesinde iade talepnameinin nasıl hazırlanacağı ve hangi belgelerin ekleneceği, Bakanlığımız tarafından çıkarılan genelgelerle adli makamlarımıza bildirilmektedir.

1- 16/11/2011 tarihinde, son olarak güncellenen “Suçluların İadesi ve Hükümlü Nakli Konularında Adli Makamlarımızca Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar” konulu Genelgemizin 4. maddesine göre, yabancı devlet adli makamına hitaben soruşturma ve infaz aşamasında Cumhuriyet başsavcılığı, kovuşturma aşamasında ise mahkemelerce hazırlanacak iade talepnameinde;

a- Fiilin işlendiği yer ve zaman, müsnet fiilin nasıl ve hangi vasıtalar kullanılarak işlendiği, fiilin ihlâl ettiği kanun hükmü veya hükümleri de belirtilmek suretiyle hukuki tavsifi içine alacak şekilde iadeye esas suçun ayrıntılı izahı;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

- b- Talepname tarihine kadar gerçekleştirilen adli işlemlerin neler olduğu;
 - c- Durma ve kesilme sebepleri de dikkate alınarak, dava veya ceza zamanasının sona ereceği tarih;
 - ç- İadesi talep edilenin, nüfusa kayıtlı olduğu yer de dâhil, açık kimlik bilgileri ve eşkâli;
 - d- Bulunduğu veya oturduğu yabancı ülkedeki açık adresi;
 - e- Tutuklama kararını veren mahkeme, tutuklama müzekkeresinin tarih ve sayısı;
 - f- Hükümlü iadesi talep ediliyorsa, şartla ve bihakkın tahliye tarihlerini içeren ve infazı gereken ceza miktarını gösteren müddetname bilgileri ile yakalama emrini çıkartan adli makamın adı ve yakalama emrinin tarih ve sayısı;
 - g- İade talebine esas sözleşmenin tam ismi;
- Bulunmak zorundadır.

2- İadesi talep edilenin sanık veya hükümlü olması dikkate alınmak suretiyle bu talepnameye;

- a- İddianame veya mahkûmiyet kararı;
 - b- Müddetname;
 - c- Yakalama emri veya (gıyabî) tutuklama müzekkeresi, suça uygulanan veya uygulanacak kanun madde metinleri (dava veya ceza zamanasını ile ilgili olanlar dâhil);
 - ç- Kimliği ve uyruğunu teşhiste yardımcı olacak nüfus kaydı, pasaport ve kırmızı bülten;
 - d- Mevcutsa parmak izi formu ve fotoğraflı eşkâl tanımlama tutanağının onaylı örnekleri ile fotoğraflar;
- Eklenmektedir.

B- Yukarıda açıklandığı üzere, soruşturma ve infaz aşamasında Cumhuriyet başsavcılığı, kovuşturma aşamasında ise mahkemelerce hazırlanacak iade talepnamesinde, suçun işlendiği yer ve zaman, müsnet fiilin nasıl ve hangi vasıtalar kullanılarak işlendiği, fiilin ihlâl ettiği kanun hükmü veya hükümleri de belirtilmek suretiyle hukuki tavsifi içine alacak şekilde iadeye esas suçun ayrıntılı izahı yapılmaktadır. Ayrıca talepnameye iddianame, mahkeme kararı, yakalama kararı ve kanun maddeleri de eklendiğinden, iadeye konu suçla ilgili tereddüt edilecek bir husus bırakılmamaktadır.

II- İdam cezası, 03/08/2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla "müebbet ağır hapis" cezasına dönüştürülmüş ve aynı Kanunun 1. maddesinin son fıkrasında; "Bu Kanun hükümlerine göre idam cezaları müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçluları hakkında Cezaların İnfazı Hakkında Kanun ile 12/04/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun şartla salıverilmeye ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bunlar hakkında müebbet ağır hapis cezası ölünceye kadar devam eder.",

14/07/2004 tarihli ve 5218 sayılı Ölüm Cezasının Kaldırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla, idam cezasından çevrili "müebbet ağır hapis" cezaları "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" cezasına dönüştürülmüş ve aynı Kanunun 1. maddesiyle, mülga 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanuna eklenen geçici 12. maddesinde; "Ölüm cezaları 03/08/2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerine göre müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçluları ile ölüm cezaları ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen veya ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olan terör suçluları hakkında, bu Kanun ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun şartla salıvermeye ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bunlar hakkında ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ölünceye kadar devam eder.",

Hükmüne yer verilmiştir.

26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunuyla, yaptırım sistemi yeniden belirlenmiş ve "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" ibaresi yerine "ağırlaştırılmış müebbet hapis" ibaresi kabul edilmiş ve Kanunun 47. maddesi; "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlünün hayatı boyunca devam eder, kanun ve tüzükte belirtilen sıkı güvenlik rejimine göre çektirilir.", şeklinde düzenlenmiştir.

Öte yandan, yeni ceza sisteminde, yaptırımların infaz edilme esas ve usulleri 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda düzenlenmiştir. Söz konusu Kanunun geçici 2. maddesinde; "14/07/2004 tarihli ve 5218 sayılı Kanunun 1. maddesiyle değişik 03/08/2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla; ölüm cezaları, müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçluları ile ölüm cezaları ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen veya ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olan terör suçluları, koşullu salıverilme hükümlerinden yararlanamaz. Bunlar hakkında, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası, hayatı boyunca devam eder." hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemelerin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, hükümlü hakkında verilen idam cezası; "müebbet ağır hapis", "ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis" ve son olarak "ağırlaştırılmış müebbet hapis" cezasına dönüştürülmüş ise de, bu değişiklik sadece bir isim değişikliği olarak kalmış, cezanın niteliğine, süresine ve sonucuna ilişkin bir değişiklik getirmemiştir. 4771, 5218, 5237 ve 5275 sayılı kanunlarda yer alan düzenlemelerin hepsinde bu ceza nedeniyle terör suçu mahkûmlarının koşullu salıverilme müessesesinden yararlanamayacağı, bunlar hakkındaki cezanın ölünceye kadar devam edeceği hüküm altına alınmıştır.

02/07/1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen olaylarla ilgili olarak, sanıklar hakkında verilen müebbet ağır hapis cezası, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılan uyarılama sonucu ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına dönüştürülmüştür. Bu nedenlerle, soru önergesinde bahsedilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan kişilerin cezaları bu kapsama girdiği için, bu kişiler hakkında koşullu salıverilme hükümleri uygulanamayacaktır.

III- Devlet güvenlik mahkemeleri, 1982 Anayasasının mülga 143. maddesi uyarınca 16/06/1983 tarihli ve 2845 sayılı "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun"la kurulmuş; 07/05/2004 tarihli ve 5170 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun"un 9. maddesi gereğince Anayasanın 143. maddesinin iptalinin ardından 16/06/2004 kabul tarihli, 30/06/2004 tarih ve 25508 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5190 sayılı "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun"un 3. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Soru önergesinde bahsedilen davayla ilgili yargılamaların büyük bir kısmı mülga Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yapılmış ve bahse konu kararlar bu mahkemeler tarafından verilmiştir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

IV-A- 02/07/1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen olaylarla ilgili olarak 131 sanık hakkında kamu davası açıldığı ve yapılan yargılama sonucunda bu sanıklardan;

- 1-a) 40 kişinin beraatine;
- b) 7 kişi hakkındaki davanın zamanasımı nedeniyle ortadan kaldırılmasına;
- c) 2 kişi hakkındaki davanın ölüm sebebiyle ortadan kaldırılmasına;
- ç) 45 kişinin mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 146. maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası gereğince çeşitli sürelerde hapis cezasıyla cezalandırılmasına;
- d) 34 kişinin mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 146. maddesinin birinci fıkrası gereğince idam cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği ancak, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılan uyarılama sonucu bu sanıkların cezalarının ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına dönüştürülmesine karar verildiği,

2- 3 kişi hakkında yargılamanın hâlen devam ettiği,

B- Bunlardan;

- a) 29 kişinin hâlen çeşitli ceza infaz kurumlarında bulunduğu;
- b) 27 kişinin cezalarının infaz edildiği;
- c) 4 kişinin bihakkın tahliye tarihini beklediği;
- ç) 3 kişinin cezasının infazının durdurulduğu;
- d) diğerlerinin ise aranmasına devam edildiği;

C- Yurt dışında olabilecekleri bilgisine ulaşılan onbeş kişinin kırmızı bültenle uluslararası seviyede aranmasına devam edilmekte olduğu, bunlardan dokuzunun daha önce Almanya'dan iadeleri talep edilmiş ise de, ayrıntısı aşağıda açıklanan gerekçelerle iade taleplerimiz reddedildiği;

İlgili birimlerle yapılan yazışmalardan anlaşılmıştır.

Soru önermesine konu kişilerle ilgili olarak yapılan işlemler aşağıdaki şekildedir:

1- Vahit Kaynar hakkında, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2008 tarihinde A-136/1-2008 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 13/10/2011 tarihli yazımızla Polonya'dan iadesi talep edilmiştir. Adı geçen, iade amacıyla Polonya'da 4/11/2011 tarihine kadar tutuklanmış, ancak bilâhare kefaletle serbest bırakılmıştır. Hâlen iade yargılaması bu ülkede devam etmektedir.

Bu kişinin daha önce de Almanya'dan ülkemize iadesinin istendiği, ancak Almanya Federal Adalet Bakanlığının yazısıyla, sanığın yasayla korunan bireysel hakları ihlâl ettiğine dair yeterli şüphenin tespit edilemediği gerekçesiyle iade talebimizin uygun bulunmadığı bildirilmiştir.

2- Etem Ceylan hakkında, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa muhalefet ve 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2005 tarihinde A-2037/12-2005 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 18/7/2007 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Dışişleri Bakanlığından alınan 30/1/2012 tarihli yazıyla, şahsın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olması nedeniyle, Alman Anayasa Mahkemesinin 16/1/2010 tarihli kararı gerekçe gösterilerek iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3- Alim Özhan hakkında, 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2009 tarihinde A-1240/4-2009 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

4- Eren Ceylan hakkında, 5237 Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan, 2008 tarihinde A-159/1-2008 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 19/10/2006 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya Devletinin 17/9/2007 tarihli notasıyla, adı geçenin Almanya'da ikamet etmediği belirtilerek iade talebimiz reddedilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

5- Adem Bayrak hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet ve mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 146. maddesinde düzenlenen Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2003 tarihinde A-1046/9-2003 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 15/2/2006 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya Devletinin 27/11/2007 tarihli notasıyla, karara askeri hâkimin iştirak etmesi ve bunun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına göre adil yargılanma ilkesine ters düştüğü gerekçe gösterilerek iade talebimiz reddedilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

6- Sedat Yıldırım hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-400/5-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 22/7/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya Devletinin 04/01/2006 tarihli notasıyla, suçun kesin olarak ispat edilemediği gerekçe gösterilerek iade talebimiz reddedilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

7- Mehmet Yılmaz hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-297/4-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 17/4/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya Devletinin 18/05/2004 tarihli notasıyla, Alman ceza yasaları çerçevesinde sanığın cezalandırmasını gerektirecek bir suç işlendiğinin tespit edilemediği belirtilerek iade talebimiz reddedilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

8- Adem Ağbektaş hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-296/4-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 9/5/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya Devletinin 18/03/2004 tarihli notasıyla, adı geçenin Almanya'da mülteci statüsü kazandığı gerekçe gösterilerek iade talebimiz reddedilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

9- Murat Sonkur hakkında, mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçundan dolayı, 2004 tarihinde A-1170/8-2004 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 3/4/2003 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya Devleti 04/06/2004 tarihli notasıyla, Alman ceza yasaları çerçevesinde sanığın cezalandırmasını gerektirecek bir suç işlendiğinin tespit edilemediği belirtilerek iade talebimiz reddedilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

10- Metin Ceylan hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-397/5-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

11- Harun Kavak hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet, 2911 sayılı Kanuna muhalefet ve mülga 765 sayılı Kanunun 146. maddesindeki Devlet kuvvetleri aleyhine cürüm suçlarından dolayı, 2002 tarihinde A-368/4-2002 kontrol numaralı kırmızı bülten, düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

12- Süleyman Toksun hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet ve 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan dolayı, 2005 tarihinde A-2036/12-2005 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

13- Hayreddin Yeğin hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet ve 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan dolayı, 2007 tarihinde A-1365/6-2007 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

14- Cafer Erçakmak hakkında, 3713 sayılı Kanuna muhalefet ve 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan dolayı, 2005 tarihinde A-1766/10-2005 kontrol numaralı yenilenen kırmızı bülten düzenlenmiştir. Öldüğüne dair iddia Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından araştırılmakta olup, ölümünün teyidine kadar kırmızı bültenle aranmasına devam olunacaktır.

15- Ömer Demir hakkında, 5237 sayılı Kanunun 309. maddesinde düzenlenen "Anayasayı ihlâl" suçundan dolayı, 2006 tarihinde A-1885/8-2006 kontrol numaralı kırmızı bülten düzenlenmiş olup, 10/11/2006 tarihli yazımızla Almanya'dan iadesi talep edilmiştir. Almanya tarafından 12/4/2007 tarihli notayla, karara askeri hâkimin iştirak etmesi ve bunun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına göre adil yargılanma ilkesine ters düştüğü gerekçesiyle iade talebimizin reddedildiği bildirilmiştir. Hâlen kırmızı bültenle aranmasına devam edilmektedir.

V- A- Ceza işlerinde uluslararası adli yardımlaşma kurumlarından biri olan suçluların geri verilmesi, bir devlet ülkesinde işlemiş bulunduğu bir suçtan dolayı şüpheli veya sanık olan ve bir başka devlet ülkesinde bulunan bir kişinin, hakkında soruşturma ve kovuşturma işlemlerinin yapılması ya da hükümlüler hakkında hükmolunan cezanın infazı amacıyla, yetkili diğer bir devletin talebi üzerine, bu devlete teslim edilmesinden ibaret olan adli ve siyasi bir işlemdir.

Geri vermenin asıl amacı, hiçbir devlet ülkesinin suç işlemiş olan kişiye sığınak oluşturmaması ve bir devlet ülkesinde suç işleyip de başka bir ülkeye kaçan suç faillerinin cezasız kalmamasıdır. Temelinde toplumsal yarar ve adalet bulunmakta olan bu kurum, ceza kanunlarının yer bakımından uygulanmasına ilişkin mülkîlik sisteminin sakıncalarını gidermek için ortaya çıkmıştır.

Türk hukukunda suçluların geri verilmesinin kaynaklarını 1982 Anayasasının 38. maddesinin son fıkrası, değişik devletlerle yapılmış ikili anlaşmalar, Suçluların ladesine Dair Avrupa Sözleşmesi (SIDAS) ve bu Sözleşmeye Ek 2. Protokol ile Türk Ceza Kanununun 18. maddesi oluşturmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

"Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"nin 16 ve 22. maddelerine göre, şahısların iade edilip edilmemesi ve iade talebinin incelenmesi sürecinde tutuklama veya buna benzer adli kontrol tedbirlerine tâbi tutulup tutulmaması talep edilen devlet yetkili makamlarının takdirinde olan bir husustur.

B- Almanya ile Sivas olayı sanıkları dahil terör suçlarına ilişkin iade taleplerimizde karşılaşılan sorunlar ile ilgili olarak 19-21 Mart 2007 tarihleri arasında ikili ve teknik düzeyde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Daha sonra, Alman Adalet Bakanlığının Uluslararası Adli İşbirliği Bölümü ve Büyükelçilik temsilcileri ile 2 Haziran 2010 tarihinde Bakanlığımızda bir toplantı daha yapılmış olup, söz konusu toplantıda özellikle suçluların iadesinde karşılaşılan sorunlar ele alınmıştır.

Son olarak, Bakanlığımızdan üç kişilik teknik bir heyetin katılımıyla, 14-15 Şubat 2012 tarihlerinde Almanya Federal Adalet Dairesinde yapılan görüşmelerde, iade taleplerimizin reddi gerekçelerinden olan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası öngörülen hâller, iadesi talep edilen kişilerin iltica statüsünün önemi, askerî mahkeme veya asker hâkimin katıldığı mahkeme tarafından verilen mahkûmiyetler ve terör örgütüne üye olma hâlleri tek tek ele alınmıştır.

Şahısların iade talebi sürecinde "Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"nin 12/2 maddesinde öngörülen bütün bilgi ve belgeler Almanya yetkili makamlarına süresinde iletilmiştir. Şimdiye kadar bilgi belge eksikliği ve süreye uymama nedeniyle reddedilen iade talebimiz bulunmamaktadır.

İzah edildiği üzere, şahısların iade edilmesi için yapılması gereken tüm işlemler süresi içinde yapılmış ve titizlikle takip edilmiş olup, hâlen de özenle takip edilmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan